

Ekspertyza – inwentaryzacja przyrodnicza w zakresie występowania chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków i nietoperzy dla zadania pn.: „Termomodernizacja budynków oświatowych miasta Jelenia Góra” – Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych przy ul. Cieplickiej 34 (budynek A, warsztaty, sala gimnastyczna, łącznik)

Specjalista		
	imię i nazwisko	zakres
mgr	Mateusz Gutowski	zoologia
Specjalista		
	imię i nazwisko	zakres
mgr	Halszka Łożyńska	zoologia

Nadzór		
	imię i nazwisko	funkcja
dr	Paweł Przybycin	nadzór

SPIS TREŚCI

1. Podstawa i zakres prac.....	3
2. Wyniki.....	4
3. Rekomendacje.....	5
4. Dokumentacja fotograficzna.....	6

1. PODSTAWA I ZAKRES PRAC

Niniejsze opracowanie stanowi ekspertyzę ornitologiczną i chiropterologiczną wykonaną pod kątem rozpoznania występowania ewentualnych siedlisk oraz miejsc gniazdowania ptaków i rozrodu nietoperzy, dla zadania pt.: „Termomodernizacja budynków oświatowych miasta Jelenia Góra”, sporządzoną na podstawie przeglądu kompleksu budynków Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych (budynek A, warsztaty, sala gimnastyczna, łącznik) przy ul. Cieplickiej 34 w Jeleniej Górze.

Podstawą do wykonania prac jest umowa nr IZP.272.68.2016 z dnia 20.09.2016 r. zawarta między Miastem Jelenia Góra i EMPEKO S.A.

Kontrola poszczególnych budynków miała miejsce w dniu 12 października 2016 r. Celem wizji lokalnej było wyszukanie potencjalnych i faktycznych miejsc gniazdowania ptaków oraz hibernacji i rozrodu nietoperzy, a także obecności innych chronionych gatunków zwierząt. Inwentaryzacja ornitologiczna polegała na wyszukaniu wszelkich miejsc, wykorzystywanych przez ptaki do gniazdowania w okresie lęgowym. W tym celu spenetrowano strychy, gzymsy, parapety okienne i widoczne z zewnątrz budynków szczeliny w elewacji. Poszukiwano wszelkich śladów wskazujących na gniazdowanie ptaków w okresie lęgowym – materiał gniazdowy, skorupki jaj, odchody. Inwentaryzacja chiropterologiczna polegała na spenetrowaniu strychu celem stwierdzenia śladów nietoperzy przystępujących latem do rozrodu (martwe nietoperze, odchody) oraz na wyszukiwaniu w elewacji budynku potencjalnych miejsc wykorzystywanych przez te zwierzęta (szczeliny, szpary, dziury i ubytki). Dostęp do kompleksu budynków był możliwy.

2. WYNIKI

Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych składa się z pięciu budynków. Dwa budynki A i B (nieuwzględniony w tej dokumentacji) o charakterze zabytkowym, budynek warsztatów szkolnych, budynek sali gimnastycznej oraz budynek C. Budynek A połączony jest łącznikiem z budynkiem sali gimnastycznej wraz z szatniami i pokojem trenerów z jednej strony oraz z budynkiem wolnostojącym z drugiej. Budynki warsztatów, sali gimnastycznej i łącznika są parterowe.

1) budynek A

Wysoki, trzykondygnacyjny budynek z dachem mansardowym, dwuspadowym, krytym dachówką (Fot. 1 i 4). Strych zaniedbany, nieużytkowany, wloty pozamykane (Fot. 2). Piwnic brak. Na strychu **stwierdzono stare ślady gniazdowania gołębi miejskich *Columba livia f. urbana*** - gniazda i duże ilości odchodów (Fot. 3). Gniazdo gołębia miejskiego stwierdzono również z tyłu budynku na rynnie dachowej (Fot. 5). Odchody gołębi widoczne są także przy drewnianych belkach tworzących okap, m.in. na ścianie frontowej i bocznych (Fot. 6). **Śladów obecności nietoperzy nie stwierdzono.**

2) budynek warsztatów szkolnych

Parterowy, rozczłonkowany budynek z dachem pokrytym papą (Fot. 8 i 9). **W elewacji i na dachu nie stwierdzono śladów obecności ptaków i nietoperzy.**

3) sala gimnastyczna i łącznik

Niewysoki budynek sali gimnastycznej z parterowym łącznikiem i płaskim dachem krytym papą (Fot 10 i 11). Stwierdzono jedynie niewielkie ubytki i szczeliny pod rynną dachową i pod obróbką blacharską na krawędziach dachu mogące być potencjalnymi kryjówkami dla nietoperzy. **Miejsz występowania ptaków nie stwierdzono.**

3. REKOMENDACJE

1. Gniazdo gołębia na rynnie z tyłu budynku A, a także inne gniazda znalezione w trakcie prac remontowo-budowlanych, można usunąć bez pisemnej zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska **jedynie w okresie od 16 października do końca lutego**. Takie działanie jest zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 poz. 1348). W przypadku gołębi miejskich, objętych ochroną częściową, istnieje możliwość usunięcia gniazd również w okresie lęgowym, **z wyłączeniem miejsc gniazdowania w trakcie obecności piskląt w gnieździe**.
2. Jeżeli **w okresie lęgowym**, w trakcie prac termomodernizacyjnych zostaną stwierdzone gniazda z jajami, pisklętami lub zaobserwowane ptaki bądź nietoperze wlatujące do szczelin w budynku, należy przerwać w tych miejscach prace i złożyć wniosek o wydanie zgody przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu na odstępstwa od zakazów wymienionych w art. 52 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 Nr 92 poz. 880) (m.in. usunięcie gniazd, zniszczenie siedlisk). Wniosek do pobrania: <http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/zezwozenie-na-odstepstwa-od-zakazow-w-stosunku-do-gatunkow-dziko-wystepujacych-zwierzat-objetych-ochrona>. Istotnym czynnikiem ograniczającym zagnieżdżenie się ptaków w trakcie prac jest ich ciągłość i brak przerw w robotach dłuższych niż 5 dni.
3. Należy zabezpieczyć **siatką o oczkach ok. 1,5x1,5 cm** wszystkie zewnętrzne otwory wentylacyjne przed dostępem dla nietoperzy.
4. Wykonanie termomodernizacji jest dobrą okazją do zapewnienia ptakom miejskim nowych miejsc gniazdowych. W związku z tym **zaleca się powieszenie 8 budek lęgowych dla jerzyków wykonanych z trocinobetonu (trwale i bardziej odporne na warunki atmosferyczne od skrzynek drewnianych) - po 4 na szczytach obu ścian bocznych budynku A**. Budki przedstawione na Ryc. 1. mogą wisieć jedna obok drugiej na tej samej wysokości (poniżej okapu, w odsłoniętej części elewacji, Fot. 7).

Ryc. 1. Graficzne przedstawienie wymiarów budki dla jerzyka (cm).

4. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

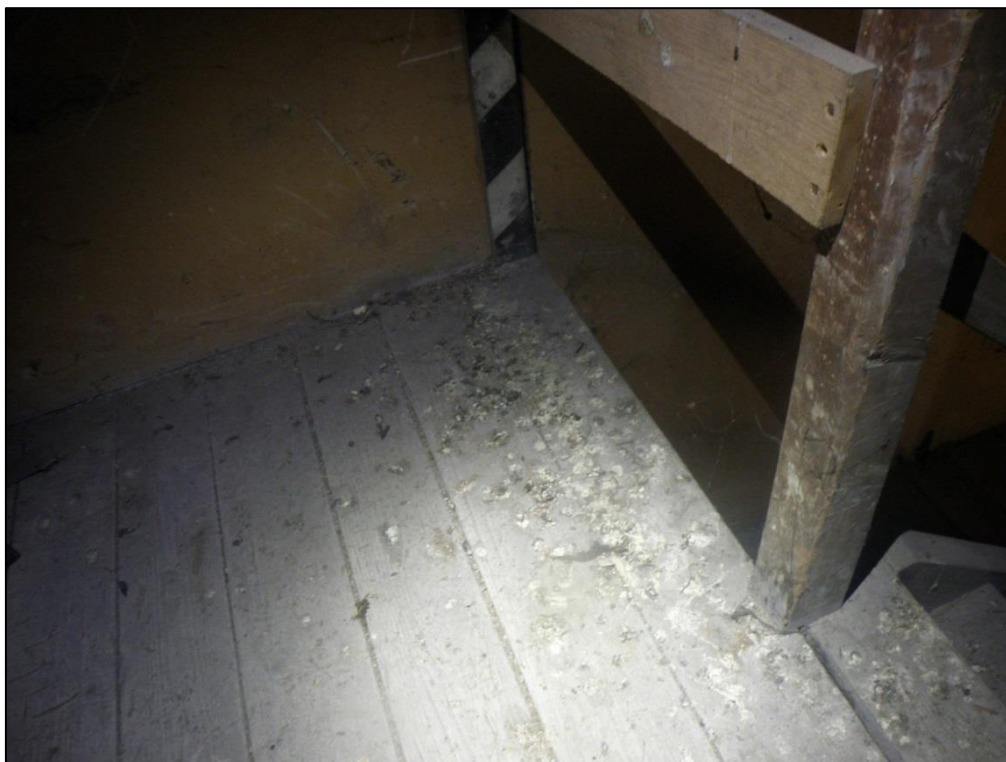

Fot. 1. Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych – budynek A od frontu.

Fot. 2. Strych budynku A przed zamknięciem wlotów był intensywnie użytkowany przez gołębie miejskie.

Fot. 3. Strych budynku A. Odchody gołębi miejskich.

Fot. 4. Elewacja tylna budynku A.

Fot. 5. Tył budynku A. Gniazdo oraz odchody gołębi miejskich na rynnie.

Fot. 6. Boczna ściana (wschodnia) budynku A.
Na drewnianych belkach, tworzących okap stwierdzono odchody gołębi miejskich.

Fot. 7. Boczna ściana budynku A (zachodnia). Białe prostokąty symbolicznie ukazują miejsca, w których proponuje się montaż 4 skrzynek lęgowych dla jerzyka (analogicznie na przeciwnym boku).

Fot. 8. Budynek warsztatów Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych.

Fot. 9. Dach warsztatów Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych.

Fot. 10. Sala gimnastyczna Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych – widok od tyłu (wjazd na parking). Przy rynnie i pod obróbką blacharską dachu stwierdzono szczeliny, mogące być wykorzystywane przez nietoperze.

Fot. 11. Sala gimnastyczna Zespołu Szkół Rzemiosł Artystycznych – widok z przodu.

Fot. 12. Łącznik pomiędzy salą gimnastyczną a budynkiem A (widok od strony parkingu).

Fot. 13. Łącznik pomiędzy salą gimnastyczną a budynkiem A (widok od strony wejścia do budynku A).